

Mechelen (Archidiócesis). Sínodo. (1570)

**Decreta et statuta Synodi provincialis
Mechliniensis... / Martino Rythonio Episcopo y
prensi ... ; D. Antonii Perrenot. Archiepiscopi
Mechlimensis...**

Antuuerpiae : ex officina Christophori Plantini, 1571.

Vol. encuadernado con 2 obras

Signatura: FEV-AV-P-00044 (02)

La obra reproducida forma parte de la colección de la Biblioteca del Banco de España y ha sido escaneada dentro de su proyecto de digitalización

<http://www.bde.es/bde/es/secciones/servicios/Profesionales/Biblioteca/Biblioteca.html>

Aviso legal

Se permite la utilización total o parcial de esta copia digital para fines sin ánimo de lucro siempre y cuando se cite la fuente

DECRETA ET
STATVTA SYNODI
PROVINCIALIS
MECHLINIENSIS,

DIE VNDECIMA MENSIS IVNII,
anni millesimi, quingentesimi, septuagesimi; Pontificatus
Sanctiss. in Christo Patris ac Domini nostri, D. P I I di-
uina prouidentia Papæ quinti, anno quinto inchoatæ, &
decima quarta die mensis Iulij eiusdem anni conclusæ;

PRAESIDENTE IN EA REVERENDISS. IN
Christo Patre ac Domino, D. Martino Rythouio Episcopo Tprensi,
tquam seniori comprovinciali, nomine & loco Illustriss. & Reueren-
dissimi in Christo Patris ac Domini nostri, D. ANTONII
PERRENOT, Archiepiscopi Mechliniensis, & tituli S. Petri ad
Vincula Cardinalis Granuellani.

ANTVVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini, Regij
prototypographi. M. D. LXXI.

Summa Priuilegij.

REGIÆ Catholicæ Mat^{is}. Priuilegio cautum
est, ne quis cuiuscumq. status aut conditionis,
Decreta & statuta Synodi Prouincialis Me-
chliniësis, &c. citra Christophori Plantini volun-
tatem, intra quinque annos imprimat, alicubiue
impressa in eius ditionis fines importet, aut quouis
modo distrahat. Qui secus faxit, confiscationis libro-
rum, & pœna, vt latius in Regio diplomate ex-
pressum est, multabitur. Datum Antuerpie vij.
Nouembris, M. D. LXX.

Subsignat.

De la Torre.

Idem ad totidem annos concessum est in
Consilio Brabantix 25. Nouembris eo-
dem anno.

Subsignat

N. de Zoete.

DECRETA ET STATUTA
SYNODI PROVINCIALIS ME-
chliniensis, die vndecima mensis Iunii, anni millesimi,
quingentesimi, septuagesimi; Pontificatus Sanctiss. in
Christo Patris ac Domini nostri, D. PII diuina prou-
identia Papæ quinti, anno quinto inchoatæ, & decima
quarta die mensis Iulij eiusdem anni conclusæ;

PRAESIDENTE IN EA REVERENDISS. IN
Christo Patre ac Domino, D. Martino Rythouio Episcopo Yprensi,
tanquam seniori comprouinciali, nomine & loco Illustriss. & Reueren-
dissimi in Christo Patris ac Domini nostri, D. ANTONII
PERRENOT, Archiepiscopi Mechliniensis, & tituli S. Petri
ad vincula Cardinalis Granuellani.

DECRETVM de apertione Concilij
provincialis Mechliniensis, pronuntiatum à
Reuerendissimo Domino Praesidente.

HRISTI nomine inuocato,
Præsentem Synodum prouin-
cialem Mechliniensem, primò
ab Illustrissimo Cardinale Granuellano,
D. Reuerendissimo Archiepiscopo prou-
inciæ Mechliniensis conuocatam & co-
actam, & iteratò, quatenus opus erat, à
nobis indictam, post debitam delibera-
tionem cum nostris confratribus Episco-
pis comprouincialibus de eorundem con-

A 2 filio

4 DECRETA ET STATUTA
filio & assensu, tanquam legitimè congregatam, aperiendam esse decernimus & aperimus; apertamque indicamus & declaramus in his scriptis, Inhibentes ne quis ab ea recedat sine nostro consensu.

DECRETVM *super absentia Illustriss.
D. Cardinalis, & Reuerendissimi Domini
Archiepiscopi Mechliniensis.*

ET si non dubitet Synodus prouincialis suæ Sanctitati notas esse causas, propter quas Illustrissimus Cardinalis, & Reuerendissimus D. Archiepiscopus Mechliniēsis, prouincia sua ad tempus relicta, ad Urbem se contulerit; Volens tamen officio suo satisfacere iuxta decreta Tridentina; excusationem sibi à generali Vicario exhibitam & positam recepit & admisit: Sed ex singulari affectu, quo erga suum Archiepiscopum tenetur, illum rogat & hortatur, vt quamprimum cessantibus causis licebit, ad ecclesiam suam redeat; vt ipsius præsentia & auctoritate vniuersi ordines ecclesiastici in hac prouincia in officio suo rectius contineantur.

DECRE-

DECRETVM, quòd nulli præiudicium
fiat ex ordine euocationis aut sessionis in
hac Synodo, pronuntiatum à Reuerendis-
simo Domino Præsidente.

HABITA cum nostris cõfratribus Epi-
scopis cõprouincialibus super ordine
Ecclesiarum matura communicatione, de
ipsorum consilio & assensu, ad euitandas
quæstiones, quæ inde in principio oriri
possent; Declaramus omne id sine præiu-
dicio ordinis & honoris futurũ, quidquid
in præsentì prouinciali Concilio accidet, ex
Ecclesiarum euocatione, aut Deputatorũ
sessione: quodque nemo per hoc aliquid
noui iuris quoquo modo prætendere po-
terit in futurum. Ne tamen quæstiones de
ordine Ecclesiarũ cum alicuius iniuria dis-
simulare velle videamur, liberum erit om-
nibus, suo tamen loco, rationes, si quas ha-
beant, proponere à Patribus examinandas.

DE RECIPIENDIS decretis

Concilij Tridentini.

HÆc Synodus prouincialis Mechli-
niensis in Spiritu sancto legitimè cõ-
gregata, Imprimis & ante omnia, volẽs sa-
tisfacere dispositioni Concil. Trid. cap. se-
cũdo, Sess. 25. in quo de recipiẽdis decretis

A 3

eiusdem

eiusdem Conc. Trident. & obediētia, professione fidei, ac hæreseōn detestatione agitur, post publicam decretorum eiusdem Concilij lectionem, statuenda duxit, & statuit ea quæ sequuntur.

DECRETVM PRIMVM.

IM P R I M I S ordinat & præcipit, vt omnes & singuli, qui ad hanc Synodum conuenerunt, simpliciter & sine vlla protestatione ea omnia & singula, quæ à sancta Synodo Trid. definita & statuta sunt, palà recipiant; necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant & profiteantur, simulq. omnes hæreses à sacris canonibus, præsertimq. ab eadem Synodo Trid. damnatas detestentur & anathematizēt secundum tenorē schedulæ sequētis.

*T E N O R receptionis decretorum
& professionis fidei.*

EG O N. omnia & singula, quæ à sancta Synodo Trid. statuta & definita sunt, palà recipio; necnon verā obedientiā summo Romano Pontifici spōdeo & profiteor, simulque hæreses omnes à sacris canonibus & generalibus cōcilijs, præsertimq. ab eadem Synodo Tridentina damnatas detestor & anathematizo.

DECRE-

DECRETVM *de absentibus &*
eorum procuratoribus.

E ADEM Synodus attendens, quod procuratores absentium speciale mandatū non habeant ad hoc, vt in hac Synodo prouinciali constituentium nominibus, & pro eis decreta Concil. Trident. recipiant, obedientiam summo Romano Pontifici spondeant ac profiteantur, & hæreses detestentur; Statuit & ordinauit, vt absentes ad hanc Synodum euocati, infra decē dies proximē sequentes suis aut alijs ad hoc specialiter constituendis procuratoribus mandatum mittant speciale, cuius virtute ipsorum nominibus, & pro eis, dictam receptionē, professionem & detestationem simpliciter & sine vlla protestatione realiter & cū effectu faciāt, sicuti præsentēs in hac eadē Synodo vniuersi, tam Episcopi, quàm alij, fecerunt. Si qui autem in transmittendo mandato speciali fuerint defectuosi, & in hac Synodo prouinciali dictam receptionem, professionem & detestationem non fecerint; Mandat eadem Synodus, vt in proxima Synodo diœcesana post hanc prouincialem celebranda compareant, & dictam receptionem, professionem & detestationem

A 4 statio.

stationem secundum formam in hac Synodo prouinciali descriptam & obseruatā simpliciter & sine vlla protestatione faciāt.

DECRETVM *de facienda decretorum receptione, professione & detestatione in Synodo diœcesana.*

STATVIT & ordinat eadē Synodus, vt omnes & singuli, qui de iure vel cōsuetudine, aut ex dispositione Concil. Triden. Synodo diœcesanæ interesse debent, & in hac Synodo prouinciali decretorum receptionem prædictam, obedientiæ professionem, & hæreseôn detestationem non fecerint, in proxima futura Synodo diœcesana illam faciant, sub pœnis in Concilio Trid. expressis, non obstante exemptione quacumque. Mandat etiā, vt Episcopi huiusmodi receptionem, professionem & detestationem in suis Synodis non admittāt, nisi secundum formam in hoc prouinciali Concilio obseruatam.

DECRETVM *de renouendis statutis & iuramentis Ecclesiarum.*

VT autem decreta Concilij Trid. ab omnibus præsentibus in hac Synodo prouinciali iā recepta, & ab alijs, siue in hac
eadem,

eadē, siue in futuris diœcesanis recipienda, ab omnibus fideliter obseruentur, & ne quid successu temporis contra eadem decreta ex lectione antiquorum statutorum aut iuramentorum (quæ omnia qua parte decretis aut statutis Tridentini repugnant, irrita decernit & inania) in vsum recipiatur; Voluit & præcepit eadem Synodus omnibus & singulis prouinciæ Mechliniēsis Episcopis, vt in Ecclesijs suarum respectiuē ciuitatum & diœcesiū etiam exemptis statuta & iuramenta diligenter visitent, examinent, & si in vllō decretis Concilij Trid. repugnent, mutent & reformēt, & Tridentinis decretis accōmodent. Iniungit etiam earundem Ecclesiarum vniuersis Prælati, Præpositi, Decani, & Capitulis, vt Episcopo visitanti, & statuta vel iuramenta, vt præmittitur, corrigenti & reformanti pareant, sub pœnis arbitrio ipsorum imponendis.

DE SACRAMENTIS.

DE legitimo vſu, virtute & efficacia Sacramentorum, ceterisq̃. eodē pertinentibus, non minus copioſe, quàm catholicè & religioſe ſtatuit ſacroſanctū Conciliū Trident. cuius decreta & canones omnes,

A 5 cūm

cum Synodus prouincialis Mechliniensis reuerenter receperit, ea non aliter obseruari præcipit, quàm si de verbo ad verbum hîc inserta forent. Et quæ sequuntur, superaddenda censuit.

CAPVT I.

IMPRIMIS vt studijs anabaptistarum (quorû hæresis latè serpit) potentius occurratur, & vt certius deprehendantur, qui multis artibus infantes suos sacro baptismo subtrahunt, & quo cautius lateant, subinde aliò atq. aliò migrant; Synodus prouincialis Mechliniensis hortatur & requirit, omnes & singulos magistratus quarumcumq. ciuitatum, oppidorum, & locorum, ne quam obstetricem ad obstetricandum parturiētibus admittāt, nisi prius à Curatis loci, vbi dictæ obstetrices morantur, testimonium sinceræ & catholicæ fidei habeant, & nisi iurent singulis septimanis die sabbati cuiusq. loci pastori denūtiare nomina & cognomina puerperarum, quibus adfuerunt, cum numero prolium susceptarû: Curati verò infra quindecim dies à tempore sciētiæ indicabunt Episcopo aut eius Vicario nomina & cognomina matrum, quæ proles

proles suas baptizari non fecerint; idque sub pœna suspensionis, aliasque arbitraria.

CAPVT II.

SI quis proles habeat non baptizatas, aut grandiores aliquæ sint non baptizatae; Mandat Synodus parëtibus, vt curent proles suas infra decē dies à publicatione præsentium in parochia, in qua natae sunt aut morantur, baptizari; ipsæq. non baptizatae, si ad annos discretionis peruenerint, statim facient se in fide instrui, siue catechizari & baptizari in Ecclesia parochiali, in qua moratur: quas Curatus, vbi nouerit, tenebitur infra quindecim dies à tempore scientiæ, Episcopo aut eius Vicario denuntiare sub pœnis prædictis.

CAPVT III.

QUONIAM in admittendis patrinis in baptismo non eadem adhuc vbiq. seruatur ab omnibus ratio; Districtè mandat hæc Synodus, vt seriò statutū Concil. Trid. ca. 2. de refor. sess. 24. obseruetur à pastoribus, ita vt ad suscipiendum infantem in baptismo vnum tantum virum siue mulierē, aut ad summum vnum & vnā admittāt, quorum nomina in libro describāt, aliosq. à susce-

à susceptione prohibeant. Et si qui sint, qui pastoribus inuitis se ingerāt, præter descriptos, ad tangendum baptizandū instar patrinorum, declarent apertè illos verè non esse patrilios, nec cognationem spiritalem contrahere.

CAPVT IIII.

QUIA superioris temporis negligētia, probatissimus ille Christianæ Ecclesiæ mos quibusdam in locis est collapsus, quo puerperæ certo post partū die referre Domino Deo gratias solent; Statuit sancta Synodus, vt ubiq. conformiter in vsum reuocetur, ac puerperæ ad Missæ sacrificiū veniant, & contra negligentes, seu piæ consuetudinis violatores, procedatur.

CAPVT V.

QUOD ad Sacramentū pœnitentiæ attingit; Mădat Synodus pastoribus omnibus, vt registrū cōficiant omnium, quorū tempore Quadragesimæ confessiones recipiunt, atq. vt in illud omnes alij etiam religiosi ad cōfessiones audiendas admissi, eos describi curent, quorum confessiones exceperunt, & à pastoribus auditi non sunt, nec alios, quàm sic descriptos, ad Sa-
cramen-

cramenta etiam matrimonium aut sepulturam admittant : & proinde etiam omnibus subditis mandat, vt in hoc registro tēpore oportuno se inscribi faciant.

CAPVT VI.

PASTORES & alij confessarij extra casum necessitatis à casibus Episcopis reſeruatis neminem absoluant, nisi ad hoc ab Episcopis specialem cōmissionē habuerint. Casus autem Episcopis reſeruati sunt hi : Raptus virginum, Homicidium, Incendium ex deliberata volūtate procuratum, Simonia, Sodomia, Hæresis, Apostasia, Incestus cum cōsanguineis aut sanctimonialibus, Iniectio manuum violenta deliberato proposito cum læsione in parentes facta, Sortilegium, Adulterium notorium, & omnia delicta, quæ excōmunicationem maiorem à canone vel ab homine latā annexam habent, & omnia alia delicta prædictis grauiora. Meminerint autē Episcopi, vt in notorijs criminibus pro temporum & personarum qualitate publicam pœnitentiam in vsum reuocent.

CAPVT VII.

SACROSANCTA Eucharistia piē & vtiliter

vt iliter ad populi deuotionem interdum in publicis supplicationibus defertur, potissimum verò in festo sacro Christi corpori propriè cōsecrato, eiusq. octaua. Sed ne nimia frequentia minuat reuerentiam, rarius extra prædicta tēpora id fiat; & non nisi in arduis causis pacis, aut publicę necessitatis: In illis autem processionibus, ad quas populus non tã orandi, quàm spectandi gratia confluere solet, abstinence; in communibus autem supplicationibus circumgestari poterunt sanctorum reliquiæ.

CAPVT VIII.

PASTORES etiam venerabilis corporis Christi Sacramentũ ad ægrotos nunquã perferent, nisi decenter & reuerēter ornati stola & superpellicio, & custos superpellicio indutus, lumen & campanulam sonantem præferat, quo populus sui moneatur officij, tum erga Sacramētum, tum erga laborantem infirmum: Et quãdo fieri potest, antequam sacra Eucharistia ad ægrotũ deferatur, præmittatur confessio.

CAPVT IX.

SED neq. sacrum oleũ infirmorum, etiã sine sacra Eucharistia, vnquã ad ægrotos defe-

deferant pastores, nisi superpellicium induiti & stolam.

DE ORDINANDIS.

DE qualitatibus eorum, qui ad sacros Ordines promouendi sunt, accuratè statuit Concil. Trid. de quibus hæc Synodus quædam, diligentioris obseruationis causa, repetenda duxit & statuenda.

CAPVT I.

NVLVS ad minores Ordines deinceps admittatur, sine testimonio probitatis & litteraturæ, à proprio parcho & magistro scholæ, in qua studuit: Ad maiores autè promouendus etiã testimonium habeat de præmissis proclamationibus, iuxta ordinationem Concilij Tridentini, capite 6. sessione 23.

CAPVT II.

AD singulos maiores promouendi feria quarta vel quinta ante ipsam ordinationem tēpestiuè in ciuitate aut loco, vbi Episcopus Ordines cōferre decreuerit, adsint, super ætate, vita, doctrina, & natalibus, necnon super valore beneficij, patrimonij, aut pensionis (cuius titulo promoueri

16 DECRETA ET STATUTA
moueri intendunt) ab Episcopo seu De-
putatis examinandi.

CAPVT III.

NEMO ad sacros Ordines in posterum
promoueat, qui ex beneficij, patri-
monij, aut pensionis fructibus, seu emolu-
mentis annuis non habeat ad minimũ tri-
ginta carolinos. Qui titulus erit in registris
Episcopi, & litteris ordinationum expri-
mendus.

CAPVT IIIL.

IVRET etiam Ordinandus, quòd titulũ,
quẽ pro sua futura promotione exhibet,
verè & sine vlla fraude possideat; quodque
illum non resignabit, alienabit, aut in illius
extinctionem consentiet, nisi sibi de nouo
sufficienti titulo fuerit prouisum.

CAPVT V.

POSSINT nihilominus Episcopi, ob
Ecclesiæ necessitatem, quosdã ætate &
moribus idoneos, etiam sine titulo, ad sa-
cros Ordines promouere; cum condicione
tamen, quòd illis de congruo titulo proui-
debunt.

DE

QVÆ de Sponsalibus ex dispositione Iuris communis, & de matrimonij per Concil. Trid. decreta sunt, eadem provincialis Synodus hîc innouat, & ad eorum commodiorem obseruationē ordinat quæ sequuntur.

CAPVT I.

QVVM Concil. Trid matrimonia clandestina annullet, & omnes inhabilitet ad cōtrahendum aliter, quàm secundū formam ab eodē Concilio descriptā; ex ordinatione eiusdē Concilij mādāt pastoribus, vt sæpius populo in suis concionibus hanc matrimonij nullitatem, & personarum inhabilitatem in memoriam reuocent.

CAPVT II.

QVIA coactæ nuptiæ tristē plerumq. & luctuosum habent exitū, diligenter inquirent pastores, an matrimoniū contrahuri spontē & animo deliberato, nō vi aut metu parentum, amicorum aut aliorum coacti ad matrimoniū procedant. Quod si inuenerint aliquem vel aliquam ex contrahentibus coactum ad contrahēdum, nullo

B modo

modo ad coniunctionē eorum procedere audeant, neque alteri vices suas committant, sub pœna suspensionis ab officio & beneficio.

CAPVT III.

SI sponsalia & matrimonium contrahere volentes diuersarum sint parochiarum sub eodem decanatu, parochus, in cuius manibus sponsalia cōtracta sunt, litteras testimoniales huiusmodi sponsalium alteri parrocho dirigat, vt ad proclamationes necessarias procedat, atq. ad matrimonij sollempnisationem non admittantur desponsi, nisi prius constituto de necessarijs proclamationibus hinc inde in facie Ecclesiæ, & in diebus Dominicis seu festiuis factis; neminemq. esse, qui matrimonio contrahendo se opponere velit, aut impedimentum aliquod canonicum denuntiare.

CAPVT II II.

SI sponsalia & matrimonium contrahere volentes diuersorum sint decanatum, sub eodem tamen Episcopatu; pastores à suis Decanis, tam super sponsalibus contractis, quàm super proclamationibus, attestaciones signatas & approbatas habere debeant; nec antè ad matrimonij sollempnisationem

nem desponsi admittantur, quàm tota res hoc modo ad Decanos delata fuerit : Decani autem ratione examinis huius negotij non vltra sex stuferos recipiant , & pastores non vltra quatuor.

CAPVT V.

SI autem sponsalia & matrimonium contrahere volentes diuersorum sint Episcopatuū, pastores à suis Episcopis , tam super sponsalibus contractis, quàm super proclamationibus , attestations approbatas habere debeant ; neque ante ad matrimonij sollempnisationem desponsi admittantur, quàm suorum Episcoporum litteris ad hoc expressam facultatem habuerint : Atq. Episcopi ratione huiusmodi litterarum pro notario & sigillifero non vltra octo stuferos recipi permittant.

CAPVT VI.

VT quoq. multis periculis, quæ ex hominū malitia & fraude prouenire possunt, in matrimonijs cōtrahendis occurratur ; Inhibet Synodus omnibus pastoribus, eorumq. vicē gerentibus, sub pœna suspensionis à diuinis, ne quem alterius regni vel regionis, aut vagū & ignotum ad matrimonium admittant, sine licētia Episcopi sui in

B 2 scriptis

scriptis obtenta. Hortaturq. Synodus Ordinarium, ne dictam licentiam sine causæ cognitione & matura deliberatione concedat.

CAPVT VII.

TEMPVS clausum à Cōcil. Trid. restrictum est; proinde diligentius obseruetur. Si tamen ex legitima & virgente causa aliqui per Episcopum ad matrimoniū illo tempore contrahendum admittantur, abstineatur à sollemnitate nuptialis cōuiuij, à choreis, & similibus insolentijs, quæ temporis non congruunt, sub pœna viginti florenorum Rhenensium ad pium vsum applicandorum.

DE OFFICIO & cultu diuino.

QVÆCVMQVE Sacrosanctum Concil. Trid. statuit & ordinauit de officio diuino debitè peragendo, hæc omnia prouincialis Synodus Mechliniensis mandat districtè obseruari; & quæ sequuntur super addenda censuit.

CAPVT I.

ANTE omnia diuinum officiū fiat statis horis, tractim, semper integrè, distinctè, deuotè & reuerèter per eos, ad quos propriè

propriè pertinet; obseruato tamen discrimine dierum sollemnium à ferialibus & minus sollemnibus.

CAPVT II.

DISTRIBUTIONES chori dispensentur secundum præscriptũ Concil. Trid. arbitrio Episcopi; sic tamen quòd in maioribus horis, scilicet matutinis, summa Missa, & vesperis notabiliter maiores sint, quàm in minoribus horis; nec tamẽ in minoribus tam exiguæ sint, vt negligantur.

CAPVT III.

DEINDE non alij distributiones recipiant, quàm qui statis horis in choro interfunt, videlicet in matutinis ante finẽ primi psalmi, similiter in vesperis & in alijs horis: In Missis verò tam de tẽpore, quàm anniuersariorũ ante primã collectã, & inibi à principio vsq. ad vltimam cuiusq. officij orationem inclusiue, excepta necessitatis caussa, permanserint: Et tum demũ, & non antea, plumbetorum ad hoc ab Episcopis ordinandorum distributio fiat; ceteri verò, quauis collusione aut remissione exclusa, distributionibus careant, nisi excusentur ex caussis expressis in capitulo, Consuetu-

B 3 dinem

dinem de clericis nō residentibus in Sexto. Si autem in quibusdam Ecclesijs ex fundatione, statuto, vel consuetudine, citius interesse diuino officio teneantur, vel diutius in eo permanere, non vult Synodus illis derogatum esse.

CAPVT IIII.

ET ne constitutio dicti capituli Cōsuetudinem, ac decretum Concil. Trid. reddātur illuforia prættextu alicuius statuti de diebus lusiuis aut recreationis; Statuit eadem Synodus prouincialis huiusmodi statutū tanquā corruptelā ex registris Capitulorum delendū & expungendum esse, & loco illius obseruādum, quod dicto capitulo Consuetudinē disponitur; ita videlicet, vt si quis in negotijs Ecclesiæ, aut Episcopatus, vel ob infirmitatem, aut corporalem necessitatem, statis horis interesse nequiverit, pro interessente diuinis habeatur, atq. vt talis distributionibus gaudeat. Sub quibus quidem exceptis casibus etiā eos cōprehendi censet Synodus, qui pro conseruanda aut recuperanda valetudine aërem ad tempus mutare, aut aliās publica aut legitima causa, iuxta dictum cap. Consuetudinem, abesse coguntur.

CA-

CAPVT V.

INTELLIGIT autē Synodus prouincialis in Ecclesiæ negotijs occupari non solum eos, qui Capituli vel fabricæ negotia tractāt, sed & Episcopum, Archidiaconum, Penitentiarium, atq. illos omnes, qui propria dignitatum vel præbendarum suarum munia obeunt, aut Episcopis Ordines cōferentibus, visitantibus, ac in alijs Episcopatus negotijs occupatis adfunt, vel aliquod ab eis missi consilium & operam suam impendunt; quos pro eo tempore fraude & dolo seclusis decernit pro præsentibus reputari, & omnibus emolumentis gaudere debere, sicuti si personaliter diuinis interessent.

CAPVT VI.

ILLI OS quoque, qui sub dictis diuinis officijs aut celebrant, aut ad celebrandum se præparant; Vult hæc Synodus pro eo tēpore præsentibus in diuinis reputari, modò tamen absoluto sacrificio, sine notabili mora in chorum redeant.

CAPVT VII.

QVONIAM in diuino officio quādoque, & potissimū in festis, quæ certis diocesisibus propria sunt, in historijs, quæ leguntur, &

sequentijs Missarum quædam occurrunt, quæ subinde pios offendunt: Curent Episcopi, vt quod in eo officio purgandum videtur & corrigendum, expurgēt & corrigant; aut loco officij huiusmodi iubeant officium de communi cantari.

CAPVT VIII.

NE MO quoq. cū publicè preces horariæ cantātur, vel sacrificiū Missæ peragitur, prophanū quippiā, aut ab instituto alienum legat; neq. etiam dormiat aut fabuletur, sub pœna priuationis distributionum eius officij; & si semel correptus, secundò aut tertio circa præmissa deliquerit, vltra amissionem distributionum grauius puniatur.

CAPVT IX.

INSOLENTIÆ omnes è sacris locis omnino arceātur, & nemo Ecclesiæ beneficiatum aut habituatū, serius cū habitu decenti chorum intrantē, audeat manū vel pedum plausu, vel sibilis, aut alia quacumq. ratione ineptiore eiycere, aut ab ingressu prohibere; sufficiat autē eum priuatione distributionis multari.

CA.

CAPVT X.

COHIBEANT Episcopi cantores, organistas & campanarios, & alios quoscumq. à lasciua, militari & quauis indecora musica in cantu, organis & campanis, sub pœna decem stuferorū ad pios vsus arbitrio Episcoporum applicanda. Et si semel puniti non abstinuerint, pœna carceris ac aliàs arbitraria plectantur. De abulationes quoq. ac prophana colloquia impedian, ac delinquētes tēpore diuini officij pœnā trium stuferorum, & extra tempus diuini officij duorum incurrant ipso facto; quam pœnam Episcopi exequi curent.

CAPVT XI.

CONVIVIA quoq. & negotiationes in sacro loco nullo modo admittantur: Proclamationes verò forenses nō nisi extra tēplum, & post diuinum officium plenē absolutū fiant; atque, vt laici ab his efficacius comprimantur, magistratuum locorum assistentiam implorent Episcopi, vt etiam ipsorum auctoritate ordinatio ad impediendū huiusmodi insolētias fiat & publicetur.

CAPVT XII.

REQVIRANTVR quoq. locorū magistratus, vt in omnibus parochijs edicto
B 5 publico

publico mandent, tēpore quo diuinum officium peragitur, aut verbum Dei prædicatur, tabernas non nisi pro viatoribus aperiri, neq. aliquod genus ludi publicè aut priuatim institui, & omnino abstineri à tripudijs, & alijs insolentijs, quibus parochiani à visitatione diuini officij, & verbi Dei auditione distrahi possent, sub pœnis arbitrio eorum imponendis: Ipsi quoque Episcopi per suas diœceses in singulis parochijs sub certis pœnis suis nominibus similem inhibitionem fieri procurent.

CAPVT XIII.

DENIQUE vt omnes irreuerentiæ circa diuinum officiũ, maximè autẽ circa sacrificium Missæ, tollatur occasio; Statuit & ordinat, ne quis sæcularis aut regularis in priuatis ædibus, atq. omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantũ cultum dedicata oratoria ab Episcopis designanda & visitanda, aut olim ad diuinum cultũ designata ac appropriata sanctum Missæ sacrificium peragere præsumat. Si quis autẽ huic ordinationi contrauenerit, tam ipse qui celebrat, quàm is, qui sacerdotem ad celebrandum requisit, aut admisit, arbitrio Episcopi puniatur.

CA-

CAPVT XIII.

ALTA R I V M portatiliu vsus ad populi cōmoditatem, vrgēte necessitate, latè permissus fuit; sed ne quod ad tempus tantū, & ex graui causā cōcessum est, contra Canones, & ad irreuerentiam sacrosancti mysterij Missæ trahatur in consuetudinem; curent Episcopi, vt quamprimū fieri potest, in singulis Ecclesijs altaria iterū consecrentur; eoq̃ue facto ibidem altarium portatiliu vsus interdicatur.

CAPVT XV.

IN Ecclesijs autem, in quibus binationes in vsu fuerunt, vt ancillis & famulis de matutinali Missa prouideretur; Vult Synodus, vt illis sublati, Episcopi cōmodam rationē ineant retinendæ Missæ matutinæ, & imprimis accuratè se informent de qualitatibus & oneribus Sacellaniarum in Ecclesijs parochialibus erectarū, vt illarum possessores ad personalem residētiam compellant, aut etiam per contributionem parochianorum honesto sacerdoti stipendia vitæ constituent, qui & Missam matutinale peragat, & pastori occupato aut infirmo in administrandis Sacramētis subueniat: idq̃. condicione tali, quod consuetum in simi-

in similibus stipendium à parochianis recipere & retinere possit.

CAPVT XVI.

MANDAT etiã Synodus, vt omnes se accommodent in lectione horarum tenori bullæ apostolicæ per Pium P. quintum editæ, & hîc publicatæ.

CAPVT XVII.

CETERA autem, quæ circa diuinum officiũ statuenda & ordinanda hîc desiderantur, quia varia sunt, & cõmodè vni-formiter definiri non possunt, Episcopis cû duobus canonicis Ecclesiarũ cathedraliũ, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligetur, Synodus committit, vt visitatis & repurgatis Ecclesiarum ordinationibus & cæremonijs, statuunt quod vide-rint pietati, decori Ecclesiæ, & populi ædificationi conuenire.

DE FESTIS.

QVVM ca. 12. sess 25. sub titulo de regularibus & monialibus cautum sit, dies festos in qualibet diocesi constitutos, ab omnibus, exẽptis etiã regularibus, vni-formiter obseruandos esse; Operæpretium fuerit

fuerit declarare, quos festos dies Synodus
prouincialis per totam prouinciam Me-
chliniensem obseruari decreuerit.

CAPVT I.

SVNT autem ista, præter dies Domini-
cos, festū Natiuitatis Christi, Stephani
protomartyris, Ioannis apostoli & euange-
listæ, Sanctorum Innocentium, Circunci-
sionis Domini, Epiphaniæ, Conuersionis
Pauli, Purificationis beatæ Mariæ, Cathe-
dræ Petri, Mathiæ apostoli, Annuntiationis
Mariæ, festum Paschæ cū feria secunda &
tertia sequente, Marci euangelistæ, Phi-
lippi & Iacobi, Inventionis sanctæ Crucis,
festum Ascensionis Domini, festum Pen-
tecostes cum feria secunda & tertia se-
quētibz, Trinitatis, venerabilis Sacramēti,
Natiuitatis sancti Ioannis Baptistæ, Sancto-
rum Petri & Pauli, Visitationis beatæ Ma-
riæ, Magdalenæ, Iacobi, Laurētij, Assum-
ptionis B. Mariæ, Bartholomæi, Natiuita-
tis beatæ Marię, Matthæi apostoli, Michaë-
lis, Lucæ, Simonis & Iudæ, Omnium San-
ctorum, Martini, Catharinæ, Andreæ apo-
stoli, Nicolai, Conceptionis B. Mariæ, &
Sancti Thomæ apostoli.

G A.

CAPVT II.

IN prædictis festis, & etiam alijs patronorum parochialium Ecclesiarum principalibus, Synodus prouincialis interdicat omnibus suæ prouinciæ Christifidelibus opera manualia & sæcularia quæcūque, mercatum item & forum rerū venalium, atq. iudicialia exerceri; ita tamen vt Episcopis in illis festis, quæ minus celebria sunt, ad populi cōmoditatem, liceat aliquid pro sua discretione relaxare. Si quis autem huic ordinationi cōtrauenerit, multetur pœna pecuniaria vnus floreni ad pium vsum applicanda.

CAPVT III.

SI forum aut nundinæ incidāt in aliquo ex celebrioribus festis, seruētur illæ, vel ante, vel post festū, prout magistratus cuiusq. loci iudicauerit maximè expedire. Et verat Synodus prouincialis omnibus magistratibus & sæcularibus iudicibus, ne cuiquam ex omnibus prædictis festis violandi seu prophanandi licentiam concedāt, sed eos, qui ab ipsis licentiam huiusmodi requirunt, ad Episcopū eiūsve Vicarium vel pastorem remittant: alioqui cōtra eos tanquā Synodaliū statutorum transgressores, & aliās prout de iure, procedatur.

CA-

CAPVT IIII.

QVONIAM sanctus Rumoldus Archiepiscopus & martyr, patronus est Ecclesiæ metropolitanæ Mechliniësis, ideoq. per totâ prouinciâ Mechliniensem meritò veneramur; Ordinât Synodus, vt primo Iulij, quo martyriû subiit, aut proximo die cõuenienti, per ciuitatē & totâ diocessim Mechliniësem tanquâ duplex, & in reliquis Ecclesijs seu monasterijs eiusdē Prouinciæ, ad instar festi nouem lectionum celebretur. Similiter etiam festû patroni singularum Ecclesiarum cathedralium, intra ciuitatē, tanquam duplex; extra verò, tanquam nouem lectionum celebretur.

CAPVT V.

FESTVM Annuntiationis B. Mariæ si quando inter Dominicam Palmarum, & Dominicam Quasi modò, inciderit, feria tertia post Dominicam Quasi modò, tam à populo, quàm à clero, celebretur: & si aliud festum in hac feria tertia incidit, illud in feriam quartam sequentem transferatur.

DE

DE IEIUNIIS.

CAPVT I.

VIGILIAE singulis annis per totā pro-
uinciam Mechliniensem ab vniuersis
ætatem habentibus, nec legitimè excusatis,
sub periculo peccati mortalis ieiunandæ,
præter Quadragesimā & quatuor anni tē-
pora, sunt vigilia Pentecostes, Natiuitatis
sancti Ioannis Baptistæ, beatorum Petri &
Pauli apostolorum, sancti Laurentij marty-
ris, Assumptionis beatæ Mariæ virginis,
sancti Matthæi apostoli, sanctorum Simo-
nis & Iudæ, Omnium Sanctorū, sancti An-
dræ apostoli, & Natiuitatis Domini. Que
si diebus Dominicis aut Lunæ euenerint,
Sabbatis præcedentibus ieiunetur: In locis
autem vbi vel plura, vel strictius obseruata
fuerint, hortatur Synodus, vt piam con-
suetudinem obseruent.

CAPVT V.

INSUPER in festo sancti Marci, quo sup-
plicationes pro laudabili Ecclesiæ more
fiunt, & in diebus Rogationum abstinea-
tur per totam diem à carnibus, & ieiunc-
tur ad minus vsque ad prandium.

DE

CAPVT I.

CV M domum Dei deceat sanctitudo, pro executione decreti de inuocatione & veneratione, ac reliquijs Sanctorum, & sacris imaginibus, sess. 25. Statuit sancta Synodus, vt e templis & locis sacris tollantur imagines, sculpturae, aulæa, quæ gentilitatē, aut mendaces ethnicorum fabulas, Satyrorum, Faunorum, Sirenarum, Terminorum, & Nympharum, ac id genus alia, repræsentant. Similiter quæcumq. figuræ lasciuæ, procaces, & ob pudendam nuditatē, vel aliās obscenæ & superstitiosæ, quæ fidelium mentes à religione & deuotione distrahūt, & sæpius grauiter offendunt. Neq. posthac vlla imago, aut statua in Ecclesiam vel locum sacrum recipiatur, nisi ab Episcopo admissa fuerit. Proinde Episcopi in visitationibus curabūt imagines supradictas reformari, aut prorsus tolli, prout iudicauerint expedire.

CAPVT II.

PR OVIDEANT præterea Episcopi, ne ad ornatum supplicationum venerabilis Sacramenti, aut reliquiarum quarumcūque, exponat quisquam vllas similes imagines, sculpturas, aut aulæa, idq. sub pœna arbitrio
C eorum

34 DECRETA ET STATUTA
eorum infligēda : Implorato etiam ad hoc,
si opus sit, contra sæculares, auxilio brachij
sæcularis.

CAPVT III.

EDOMIBVS & hortis ecclesiasticorū
similiter prædictæ imagines tollantur,
præcipuè, quæ lasciuæ, procaces, & ob pu-
dendā nuditatem, vel aliās tam obscenæ,
vt pias mentes offendant. Et si clerici post
publicationē huius Concilij prædictas ima-
gines infra trimestre è suis domibus nō eie-
cerint; curent Episcopi, vt contra illos ad
condignam punitionem procedatur.

DE INDVLGENTIIS.

MONET pios suos filios eadem hæc
Synodus, ne circumforaneis quibus-
dam, aut etiā cū priuilegio impressis libel-
lis temerè fidē habeant, qui ex leuibus aut
superstitiosis caussis, incertisq̃ue reuelatio-
nibus immodicas, & plus æquo exorbitan-
tes pollicentur indulgentias, potissimum si
promissiones cōtineant certorum effectū,
periculorum scilicet euitationem, à gladijs,
à tormentis, ab aquis, à peste; aut libera-
tionem certam à purgatorio : quemad-
modum & Missis quibusdam, & precibus
certo

certo numero recitandis affixas alicubi viderelicet.

DE SUPERSTITIONE.

CV M rectè moneat sacrosancta Trid. Synodus, vt omnis superstitio tollatur; Docet hæc Synodus omnē illū rerū vsum esse superstitiosum, qui sine verbo Dei & Ecclesiæ doctrina sit, præscriptis aliquibus ritibus & obseruantijs, quarum rationalis causa reddi non potest, & fiducia in eis collocatur, certo expectandi aliquem euentū, qui sine illis ritibus ex sanctorum intercessionem non speraretur; aut quæ in cultu sanctorum ex temeritate, ac quadam leuitate potius, quàm pietate, & vera in Deum religione, fieri videntur.

DE EPISCOPIS,

et eorum officio.

QVÆ de Episcopis œcumenica Synodus Tridentina pro Ecclesiæ collapsæ reformatione salubriter statuit & ordinauit, eadē Synodus Mechliniensis hîc repetenda & innouanda duxit; sicuti etiam repetit & innouat, ac ad illorum obseruationem ea quæ sequuntur, statuit.

C 2 CA-

CAPVT I.

VACANTE Ecclesia cathedrali, obseruatifq. ijs, quæ de indicendis supplicationibus & precibus Concilium Trident. ordinauit; Sancta Synodus Mechliniensis statuit, quòd vbi de electione, postulatione, aut nominatione per eos, vel cum, quorum interest, facta constiterit; statim auctoritate & iussu Metropolitanani, si in Prouincia adfuerit, aut eo absente, senioris Suffraganei in prouincia præsentis, litteris denuntiatorijs seu monitorijs legitimè expeditis, tam ad valuas Ecclesiæ vacantis, quàm ad valuas Ecclesiæ principalis loci residetis electi vel nominati affixis, moneatur omnes & singuli, qui sciunt Canonicum impedimentum quodcunque, quare electus, postulatus, aut nominatus ad Ecclesiam vacantem assumi non debeat, id ipsum infra certum tempus in litteris prædictis exprimendum Metropolitano vel seniori Suffraganeo respectiue denuntiare.

CAPVT II

NEMINE verò infra præfixum terminum se opponente, Metropolitanus aut senior Suffraganeus ex officio inquiret & informationem faciet, cum duobus per eum assumendis,

mendis, de natalibus, ætate, vita, moribus, doctrina & gradu promouendi, & de Ecclesiæ vacantis statu, alijsque omnibus, quæ à sacris canonibus, & Concil. Triden. decretis requiruntur. Quæ omnia fideliter descripta, & in publicum instrumentũ redacta, vnà cum professione fidei à promouendo coram Episcopo cum iisdem facta, quamprimum ad sanctissimum Romanũ Pontificem transmittantur.

CAPVT III.

INTER ceteras Episcoporum functiones nõ infimum locũ habet oratio pro populo, & cõmunis Sacrificij oblatio; de quibus si bonum habeant testimonium, nõ parum inde eis auctoritatis accedet. Quapropter sæpius publicè & religiosè in suis Ecclesiis celebrent, & vt canonicis ad frequentationem diuini officij incitamentum præbeāt; ipsi etiam quando per Episcopalia munera licet, diuinis officijs intersint.

CAPVT IIII.

PRÆDICATIONIS quoq. officium, quod Episcopis proprium est, tum per seipfos, tum per alios cum omni diligentia & sollicitudine exerceri curent.

C 3 DE

IN Episcoporum functionibus præ ceteris conspicuum esse debet, quod ait Christus, Gratis accepistis, gratis date. Quum autem in gratiosis concessionibus & dispensationibus; item in collationibus, institutionibus, & alijs quibuscumque provisionibus, quæ gratis fieri debent, occasione sigilli varia iura soleant exigi; Statuit provincialis Synodus omnia illa iura, tanquam non satis probata consuetudine introducta, planè remittenda & relinquenda esse, & nihil inde accipi posse.

CAPVT II.

PRO litteris autem & sigillis ac registratione, ceterisque eodem spectantibus, qui id oneris habent, & instrumenta examinare, registra cōficere & conseruare debet, ratione illius sumptus, & pro qualitate laboris, quæ subeunt, stipendium moderatū pro cōsuetudine accipere possint. Sed quod in cōmunibus & mediocribus negotijs non excedat summam viginti vel triginta stuferorum; nunquam verò, ne in maximis quidem, accipere possint ultra coronatum.

GA-

CAPVT III.

CETERVM, si in relaxatione bannorum matrimonialiũ, aut similiũ ordinationum, quod interdum quidẽ, sed tamẽ nõ nisi ex legitima causa, fieri debet, elemosyna aliqua in pium vsum destinata ditioribus imponatur; id non debet à quopiã in calumniam trahi, nec supradicta constitutione vetari intelligimus.

CAPVT IIII.

QUOD autem de Episcopis eorumque sigillo nunc cõstitutum est, id etiam, eodemq. iure ad omnes alios præsentatores, collatores, eorũq. præsentationes, collationes, institutiones, & quamlibet aliam prouisionem, cuiuscũq. gradus aut ordinis sint, omnino pertineat; nec vlli eorũ liceat prætextu iurium sigilli vltra prædictum stipendium quidquam accipere.

CAPVT V.

IN Ecclesijs autem tam cathedralibus, quàm collegiatis & parochialibus in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia quauis prouisione; Item in admissione ad possessionem, ceterisq. similibus id obseruetur, quod cap. 14. sess. 24. in Conc. Trid. constitutum est, & sub eisdem poenis.

NE quis verò pium vsum in dicta constitutione aliò trahat, quàm quò verè pertinet; Decernit Synodus hoc demùm in pium vsum pro præsentis loci intelligentia conuerti, quod vel in fabricam Ecclesiæ, vel in pauperum eleemosynas, vel in seminarij subsidium destinatur.

DE MINISTRIS *Ecclesiæ*
eorumq. residentia.

IN designandis ministris & officio Ecclesiæ tanto maior delectus adhiberi debet, quâto digniora officia obeunt; & vt omnia ab eis decenter & bono ordine fiant, & vagabundi erronei excludantur; Imprimis quæcumq. Concil. Trident. huc spectantia statuit, ea omnia, velut repetita, prouincialis Synodus firmiter obseruari præcipit, & pauca superaddenda censuit.

CAPVT I.

ITA QVÆ mandat Synodus, vt Episcopi circa electorum aut nominatorum examen, iuxta Concil. Trid. dispositionem, sint diligentes, quò inidoneis ad ministeria Ecclesiæ præcludatur via.

CA-

CAPVT II.

DENIQUE cū dignitates in Ecclesijs cathedralibus & collegiatis ad cōseruandā augendāq. ecclesiasticā disciplinā sint institutæ, vt qui eas obtinent, pietate præcellant, & alij sint exemplo; Statuit eadem Synodus omnium Ecclesiarū & monasteriorū Abbates, Præpositos, Prælatos, Decanos, Archidiaconos, Archipresbyteros, Pænitentiarios, Cantores, Scholasticos & Thesaurarios, & alios beneficiorū, quibus aut cura animarū annexa est, aut onus simile incūbit, possessores, ad personalem residentiam in Ecclesijs suarum dignitatū aut beneficiorum obligari, & personaliter residere debere: Et si vltra tres mēses, postquam à locorum Episcopis moniti fuerint, personaliter residere neglexerint, aut distulerint, fructibus suarum dignitatum aut beneficiorum priuentur.

CAPVT III.

SI QVI autem ex prædictis sese priuilegio perpetuo aut temporali tutos & exemptos à personali residentia putent, dictū priuilegium Episcopo, seu eius Vicario infra tres menses exhibeant, vt cognoscat, an ex veris & rationabilibus causis cōcessum sit,

C 5 nec

42 DECRETA ET STATUTA
nec ne. Si verò intra dictos tres menses nō
exhibuerint, effectu & fructu priuilegij
omnino careant.

CAPVT IIII.

OMNES tam exempti quàm non ex-
empti, sæculares & regulares, & qui-
cūq. monachi, per Episcopum ad publicas
processiones, ex quacūq. causā indictas vo-
cati, accedere & tempestiuè interesse com-
pellantur, exceptis ijs, qui ob clausurā stri-
ctiorem excusantur: in quibus processioni-
bus & alijs quibuscumque, nec nō in om-
nibus cōfessibus quacūq. collegia & mo-
nasteria Capitulis seu clero cathedralium
Ecclesiarū primū seu digniorē locū defe-
rant, nō solū in Ecclesijs & locis patronatus
cathedralium, sed etiam in Ecclesijs & locis
dictorum collegiorum & monasteriorum:
Cetera autem collegia non cathedralia &
monasteria, quo ad præcedentiam, hæte-
nus inter eos obseruatam consuetudinē &
concordiā (si quæ sit) teneant & sequantur.

CAPVT V.

IN Ecclesijs cathedralibus hic ordo tam
in Choro, quàm Capitulo & processio-
nibus omnibusq. cōfessibus, ad sopiendas
de

de præcedentia controuersias, perpetuò obseruandus decernitur: Primò quidem qui in dignitate cõstituti sunt, omnes non constitutos in dignitate præcedant, & inter eos, qui in dignitate sunt, post Decanum Ecclesiæ cathedralis primum locum Archidiaconus habeat.

CAPVT VI.

MONET & hortatur Synodus omnes & singulos presbyteros, ne tantæ dignitatis gradum otiosè suscepisse videãtur, vt diebus Dominicis & Festis maioribus sacrũ Missæ officium peragant. Ceteri verò Clerici beneficiati in loco suorum beneficiorum actu residentes, siue sint simplicis tonsuræ, siue in sacris, aut minoribus ordinibus constituti, saltem in quatuor maioribus festiuitatibus anni, Paschæ videlicet, Pentecostes, Natiuitatis Christi, & Assumptionis B. Mariæ, vel omniũ Sanctorum, in Ecclesiis, in quibus resident, publicè sub summo sacro de manibus celebrãtis reuerẽter & deuotè sumant sacrosanctũ corpus Domini nostri Iesu Christi, sub pœna suspensionis & priuationis omniũ fructuũ, ad ratã vnius mēsis, mediatim fabricæ, mediatim seminario applicandorum, & aliàs arbitrarã,

44 DECRETA ET STATUTA
ria, nisi apud Episcopum vel eius Vicarium
se legitimè excusauerint.

CAPVT VII.

VT autem dignè valeant accedere ad
sacratissimam mensam Domini, & ac-
ceptum Deo offerre sacrificiū, omnia pec-
cata, saltem mortalia, sincere proprio pa-
stori, aut Prælato, vel alteri legitimè ad-
misso sacerdoti confiteantur: Et si scienter
alijs confessi fuerint, veram absolutionem
non consequuntur.

CAPVT VIII.

PRÆCIPIT etiam pastoribus & Eccle-
siarum rectoribus, ne quem vagum &
ignotum sacerdotem, sine licentia Episcopi
sui diocesani in scriptis obtēta, ad celebra-
tionem Missarum, aut Sacramētorum ad-
ministrationem admittant, sub pœna duo-
rum florenorum per pastores seu rectores
incurrenda, & vagorum sacerdotum cor-
rectione arbitraria: Episcopi autem prædi-
ctam licentiam non concedant, nisi visis
litteris sacerdotij, & commendatitijs, & te-
stimonialibus Episcopi vel Vicarij loci vlti-
mæ eorum residentię.

CA.

NVLLVS quoq. extradioccesanus siue peregrinus, quantumcumq. notus, recipiatur ad habitationē & deferuiturā alicuius beneficii in aliena diocesi, sine litteris commendatitijs Episcopi, à quo vltimè discessit.

DE DECANIS *Christianitatum,*
Pastoribus, & eorum officijs.

DE his, qui sub Episcopis populi curam gerunt, eorumq. officio in Concilio Tridentino multa præclare statuta sunt; quæ omnia Synodus prouincialis pro dignitate rerum obseruare præcipit; & quæ sequuntur, in supplementum superaddidit.

CAPVT I.

CV M à Concil. Trid. constituta sit certa ratio prouidendi rectoribus Ecclesiarū parochialium de cōpetentia viuendi; Mandat Synodus prouincialis Episcopis, vt iisdem, iuxta præscriptum dicti Concilij, de portione canonica prouideant. Quæ quidem computatis certis fructibus & emolumentis, ac incertis seu accidētalibus, quæ ad certam summam communibus tribus aut quatuor annis vltimè præteritis redigi possint, in singulis parochijs non intra viginti, in

in nullis autem supra quadraginta libras
grossorum Flandriæ constituatur,modera-
tione,tamen Episcopi semper salua.

CAPVT II.

CVm eadem sit ratio de Pastoribus &
Archipresbyteris, seu Decanis rurali-
bus, qui & ipsi pastores pastorum sunt, &
eorum officium in obseruatione morum,
tā pastorum,quàm laicorum sui districtus
consistat; Statuit hæc Synodus,vt sicuti pa-
stores in suis parochialibus, ita omnes Ar-
chipresbyteri seu Christianitatum Decani
in suorum decanatum limitibus ad perso-
nalem residentiam compellantur.

CAPVT III.

ARCHIPRESBYTERI rurales in
singulis diœcesibus pro discretionem
Episcoporum assumantur, qui possint pasto-
ribus vita, consilio & exemplo prodesse; &
non pluribus præficiantur Ecclesiis,quàm
possint commodè regere; ac sint arbitrio
Episcoporum amouibiles.

CAPVT IIII.

PRO traditione noui Chrismatis nihil
accipiant; expensas tamẽ seu sumptus,
eius causa necessariò factos, arbitrio Epi-
scopi recipere poterunt tempore conuo-
cationis aut visitationis.

CA-

CAPVT V.

CAVEANT Christianitatum Decani, ne alibi, quàm in tēplo, aut loco saltē decenti & honesto, neque alijs, quàm personis ecclesiasticis, & in mūdīs ac distinctis capsulis sacrum Chrisma & reliqua sacramentalia distribuunt, aut deferenda committant: Illis autē, qui hæc sacramentalia susceperint deportanda, mandat Synodus sub poena duorum florenorum ad vsus seminarij applicandorum, & aliàs arbitraria, vt sacro Chrismate & alijs sacramentalibus acceptis, statim se domum modestè & reuerenter conferant, ac tum maximè à crapula & ebrietate abstineant.

CAPVT VI.

VACATIONE Ecclesiæ parochialis occurrente, licet Synodus plurimū optaret circa examen promouendi ad illam obseruari dispositionē Concil. Trid. attendens nihilominus, quod in quibusdā diocēsis propter nimiam sacerdotum inopiam illa seruari non potest, omnia & singula circa huiusmodi examen necessaria, locorum Episcopis auctoritate eiusdem Concilij committit, decernens collationes & prouisiones, post examen ipsorū iudicio necessarium, factas, firmas esse & validas.

CA-

CAPVT VII.

PASTORES instituti diligēter aduigilent super suorum parochianorum vita, cōuersatione & religione, ac illos frequenter moneant, visitent, hortentur & corripiant, infirmos consolentur, & ad patientiam instruant, ac ecclesiastica Sacramēta, nō solum quando ad hoc requisiti fuerint vt administrent, sed proposita ipsis Sacramentorum vtilitate ac necessitate, etiam se ad illa administranda offerant paratos, & illos ad petendum ea sibi administrari salutari admonitione inducant.

CAPVT VIII.

CVM frequenter varia sequantur incōmoda, lites & cōtentiones ex eo, quod in vna eadēq. Ecclesia plures pastores auctoritate pares, toti parochiæ præsent, Synodus prouincialis in sequendo dispositionem Concil. Trid. Statuit & ordinat, vt Episcopus in huiusmodi locis vnicuiq. pastori suum proprium & peculiarem assignet populum, deputando cuique certas plateas, vicos & regiones, quarum quisque curam gerat, aut diuersas portiones ad vnum pastorem reducat; qui tamen sub se tot habeat adiutores, quot erunt populo necessarij,

farij, aut vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideat.

CAPVT IX.

ET si diuerſi catechiſmi & alij libelli exſtēt, ex quorū lectione paſtores paruo negotio poſſint populum ſibi creditū vtiliter inſtituere, nihilominus hæc Synodus, ſecundum Concil. Trident. diſpoſitionem, ſtatuit & ordinat ex catechiſmo Trid. colligendam & edendam eſſe lingua vernacula quandam epitomen, quæ pro ſingulis Sacramentis breuē formā contineat, qua illorum viſ & vſus clarè & diſtinctè explicetur. Quam epitomen cū exſtiterit paſtores diligenter ediſcere, & populo oportunè proponere, tam in concionibus, quàm in Sacramentorum adminiſtrationibus teneantur, ac ſemper, quātum fieri poteſt, in ſuis concionibus ſeriò aliquid inculcent, non ſolū quod ad bonos mores, ſed etiā quod ad ſinceram fidem pertinet, veris & viuſ rationibus doctrinam catholicā explicando citra diſputationem. Inſtruant etiam populum de cæremonijs & myſterijs Miſſæ, dum ſe offert occaſio.

CAPVT X.

PASTORES quoq. ab omnibus ad ſuas parochias cōmigrantibus ſuper vita & fide
D illorum

50 DECRETA ET STATUTA
illorum litteras testimoniales vltimi ipsorū
pastoris requirant; quas si non exhibeant,
curiæ Episcopali insinuent, vt eas exhibere
compellantur.

CAPVT XI.

PASTORIBVS & quibuscumq. sacer-
dotibus inihbet Synodus sub pœna su-
spensionis, ne per se vel alium, directè vel
indirectè stipulentur pro Missis votiuīs, ad
piorum postulationem celebrandis; sed
quod eis spontè oblatum fuerit, accipiant:
caueant quoque ne stipendium plurium
Missarum simul venentur, sed qui ratione
beneficij, aut alterius foundationis ad Mis-
sam certo die celebrandam obligantur, ab
alijs eodem tempore abstineant, nisi substi-
tente causā, & per alium sibi incumbens
onus adimpleant; qui contra fecerint, se-
ueriter puniantur.

CAPVT XII.

PRO exequiis autē septenariis, tricena-
riis, aut anniuersariis similiter nihil sti-
pulētur, sed officijs peractis demū recipiāt,
aut à recusantibus, & post gratiosā mo-
nitionem soluere differentibus iuridicè
exigant, quod ex laudabili consuetudinē
solui consuevit.

DE

DE VITA & honestate Clericorum.

QVÆ à summis Pontificibus, & S. Synodis, maximè à Synodo Trid. de Clericorum habitu, vita, honestate, & modestia retinenda, & simul de luxu, commestationibus, lusibus, & quibuscumq. criminibus vitandis, copiosè & salubriter sancita sunt, eadem sub iisdem, aut etiam maioribus pœnis, tanquã hîc repetita Synodus provincialis servuari præcipit & mandat: Et statuit ea quæ sequuntur.

CAPVT I.

NVLLI Clericorum, omnium autem minimè hi, qui in Ecclesia actu ministrant, barbam nutriant, & capillitium dependens à fronte ad auriculas sensim & rotunditer præcidatur: Tonsurã & coronã in vertice conspicuã, & notabilis magnitudinis pro gradu Ordinis sui semper gerat.

CAPVT II.

QVO autem luxus vani huius sæculi à Dci ministris arceatur, nullus clericorum nimis pretiosis, aut statui incongruentibus in posterum vtatur vestibus, neq. caligis follicantibus, & peregrina forma leuitatem præferentibus.

CAPVT III.

DV M in publicū prodeunt, qui in sacris Ordinibus constituti sunt, pileum sacerdotalem & vestem gestent talarem, potissimū qui in oppidis agunt: Qui verò ruri, vt minimum ad dimidium tibiaram vsque promissam habere debeant. Porro clerici viatores aut peregrinātes ita se decenter suaque professione dignè gerant, vt eorum moribus, verbis, habituque modesto per omnia glorificetur Deus.

CAPVT IIII.

CLERICI, qui in academijs, aut scholis maioribus vel minoribus viuunt, & in alio quā sui beneficij loco resident, intra mensem à die publicati huius Concil. prouincialis, corona, pileo, caligis simplicibus, & vestitu ordini suo & vocationi congruo vtantur; & singulis annis huius rei testimoniales litteras sigillo Vniuersitatis, si in ea resideant, munitas, aut ludimagistri manu, si in priuatis scholis agant, conscriptas, ei, cui litteras testimoniales studij exhibere debent, tempore congruo transmittant. Qua in re si defectuosi fuerint, fructibus suorum beneficiorum priuentur.

CA-

ATABERNARVM frequentatione, ebrietate, cōmessationibus, & suspecta cū mulieribus cōuersatione & cohabitatione omnino abstineant; neq. prādia ad vesperrarum horas protrahant, neque choreas ducant, aut per plateas vel domos nocte & interdiu laruati incedāt; & si per quemquā contrarium factum fuerit, priuatione distributionum & fructuum sui officij seu beneficij per mensem puniatur; & crescēte contumacia crescat similiter & pœna.

DE CORRECTIONE

Clericorum.

MVLTA præclarè statuta sunt in Concilio Trid. de correctione delinquentium, sine qua disciplina cōsistere non potest; quæ quidē vt nihil attinet repetere, ita districtissimè obseruari Synodus prouincialis mandat: & ne res necessaria moras patiatur, si de iurisdictione, aut per quos correctio fieri debeat, suboriatur quæstio; Statuit Synodus prouincialis breuiter quod sequitur.

CAPVT I.

VT litium & discordiæ occasio præscindatur, quoniam in aliquibus decretis

Concil. Trid. de iurisdictione & correctione loquentibus dubitari posset, an Capitulis cathedralium & collegiatarum Ecclesiarum, omnis iurisdictione & correctio extra formam decretis Concil. Trid. præscriptam sublata sit; Placuit Synodo provinciali per modum provisionis, & donec declaratio suæ Sanctitatis super difficultatibus circa præmissa occurrentibus obtenta fuerit, Capitula cathedralium & aliarum Ecclesiarum, tam quoad canonicos aut in dignitate existentes, quam quoad capellanos, vicarios, & alios Ecclesiarum habituos, retinere iurisdictionem & cognitionem, tam in criminalibus, quam civilibus per præventionem: hoc est, poterunt Capitula Episcopum, dolo & conclusionem sublati, prævenire; iis tamen tantum casibus, quibus hactenus iurisdictionem habuerunt. quam quidem præventionem auctoritate Episcopi citatio etiam sine scitu deputatorum facta excludet.

CAPUT II.

IN Canonicos verò, etiam si in dignitate existant collegiatarum Ecclesiarum, necnon capellanos, vicarios, & alios quoscumque Ecclesiarum cathedralium seu collegiatarum

tarum beneficiatos, Episcopi in criminalibus & ciuilibus causis iurisdictionem & correctionem sine deputatis Capitulorum exercere poterunt, nisi à Capitulis prauerti fuerint, vt dictum est; sic tamen quòd Capitula in illis casibus, in quibus conceditur eis punitio, sequatur decreta Concil. Trid. alioquin illorum correctione non obstate, poterunt delinquentes per Episcopos iteratò puniri.

CAPVT III.

NVLLVS posthac Archidiaconus, Archipresbyter, aut Decanus ruralis causas concubinatus, aut criminales, sicuti nec matrimoniales, audeat cognoscere, aut etià inchoatas terminare, sub pœna suspensionis à diuinis, & aliàs arbitraria Episcopi iudicio in refractarios aut temerarios infligenda.

DE SCHOLIS.

AB institutione inchoada est Christiana disciplina, vt rudiores non nihil degustent doctrinæ veritatem, & obedientiæ necessitatē, priusquā pœnis vrgeatur. Proinde prouincialis Synodus Mechliniensis attendens, quod institutionis labor erit

facilior, & fructus vberior, si iuuentus à teneris annis assuescat religionis initijs; Statuit & decreuit ea quæ sequuntur.

CAPVT I.

CVRENT Episcopi, vt quamprimum in oppidis & pagis suarum diocesium parochiales scholæ, si collapsæ sint, restituantur; si conseruatae, colantur & augeantur: sed præter parochiales, non admittantur multæ: nullæ autem omnino de nouo instituantur, nisi de consensu Episcopi aut eius Vicarij; & à Scholastico, aut alijs, quibus id oneris incumbit, omnes interdum visitentur.

CAPVT II.

SCHOLIS tantum præficiantur præceptores probè examinati, & qui fidei suæ integrâ professionem fecerint: In institutione sequantur antiquam & probatam formam; ac iuuentutem sibi concreditâ, omnium primò Orationem Dominicam, Salutationem angelicâ, Symbolum fidei, Decalogum præceptorum, & formulam confessionis, si nesciant, lingua vernacula edoceant.

CAPVT III.

HIS qui ad linguam Latinâ instituuntur, vnica in scholis prælegatur Grammatica,

matica, eaq̃. Despauterij in compendium contracta. Inter auctores, eos tantum iuuentuti proponant, de quibus cōstat quod probati sint, & siquidem de aliquo nō certò constet, Episcopum aut Vicariū consulant, priusquam prælegendum suscipiant. Illi autem auctores, qui per gentilitatē, aut turpes amores iuuenum mores corrumpere possent, à scholis arceantur.

DE SCHOLA *Dominicali.*

CAPVT I.

CVM non omnes quotidianas scholas frequentare possint, sed multi per hebdomadā, artificijs aut alijs domesticis occupationibus distineātur, quorum tamen parentes sæpe ad instituendas suas proles idonei sunt, ideo ad satisfaciendū decreto Concil. Trid. curent Episcopi præter quotidianas scholas etiam Dominicales in omni parochia institui, in quibus vna aut altera hora diebus Dominicis & festiuis lingua vernacula benè & distinctè, omnes, prima principia religionis, videlicet Orationem Dominicam, Symbolum apostolorum, & alia supradicta memoriter edoceantur, addita per pastorem vel facellanum facili, & qualem illa ætas admittit, explicatione ad
D 5 gustum

58 DECRETA ET STATUTA
gustum aliquem intelligentiæ, vt omnes
rebus sacris debitam reuerentiam ab ini-
tiis primæ ætatis tribuere discant.

CAPVT II.

ET si hæ scholæ nõ propriè instituantur
ad litteras discendas, aut artem scribēdi
atq. legendi, poterit nihilominus iuuentus
in his doceri, postquam in prædictis utcūq.
instituta fuerit; & curent Episcopi quosdā
libellos designari ad instituendam iuuen-
tutem secundum hanc formam aptos.

CAPVT III.

AD petulantiam cohibendā, & vitāda
pericula in omnibus parochijs, mascu-
li à puellis, quantum fieri poterit, seorsim
instituantur, atq. puellis, quæ sæpe erunt
grandiusculæ, vna aut altera honesta ma-
trona præficiatur, quod ad sexus illius instru-
ctionem magis congruit; masculis autem
viri ad hoc idonei.

CAPVT IIII.

ET nisi aptior locus inueniatur, poterūt
hæ scholæ in templis institui, vt etiam
reuerentia cohibeantur; atq. illis pastores
singuli in suis parochijs superintēdant: Sed
quia

quia his etiam sua incūbunt officia, ac sæpe ad ægrotos, aut alia pastoratus exercitia vocantur, alij pastorum & magistratuum, seu notabilium iudicio designētur necesse est, qui iuuentuti ad statutam horam fixè semper adsint, ne diffluat.

CAPVT V.

PASTORES tam è suggestu, quàm priuatim, parentes frequenter admoneāt, vt ad has scholas pueros suos mittant: Et quia pauperes plerūq. negligentiores sunt circa suarum prolium institutionē, debent & illi per subtractionem eleemosynarum mensæ pauperū cogi, vt quas habēt proles, ad has scholas mittant. Publicēt quoq. pastores, quod ad Eucharistiæ aut matrimonij Sacramenta admittere non possint, nisi imprimis fidei principijs sufficienter instructos; ac vt consulatur verecundiæ, si quos pudor ab his remoretur, præcipit Synodus pastoribus ac aliis concionatoribus, vt quando tempus patitur, in fine concionum suarum, lingua vernacula distinctè & clarè Orationem Dominicā, & Salutationem angelicam, & Symbolum apostolicum pronuntient.

CA-

CAPVT VI.

VT autem scholæ istæ non frustrâ institutæ videantur, sed cû fructu frequententur, ineunda erit magistratibus loci cuiusq. ratio à parentibus obtinendi, vt iuuetus has scholas diligenter frequentet, tantisper saltē, donec quæ religionis Christianæ sunt, nouerit; idq. sub certa multa à parentibus, si moniti suas proles ad scholas venire non curent, exigenda.

CAPVT VII.

EPISCOPI magistratus requirant, & mandent in omnibus parochijs abstineri, tēpore quo in scholis iuuetus instituitur, à tripudijs & aliis insolētijs, quibus iuuenes à visitatione harum scholarû distrahi possent; idq. sub pœnis arbitrio eorum imponendis. Ipsi quoq. Episcopi per suas diœceses in singulis parochijs sub certis pœnis similem inhibitionem ipsorum nomine fieri procurent.

CAPVT VIII.

CV M hæc res maximi momēti sit, & ad restitutionē religionis proximum gradū seruet, nō debet graue videri, quod magistratus sumptuū aliquid vel molestiæ subcant,

eant, si (quod in quibusdam diœcesibus factum est) ostiatim describant parentes & proles in quodam catalogo, qui tradatur his, qui scholæ præfunt, ut ex eo deprehendi possint, qui negligentiores sunt.

CAPVT IX.

SVMPTVM, qui necessarius erit, ut honorarijs donentur, qui labores subeunt, si fortè nō inueniantur, qui pietatis intuitu gratis facere velint, ex publico ærario sumere licebit, impetratis ad eam rē, si opus erit, suæ Maiestatis litteris, quales in quibusdam locis pro huiusmodi scholarum institutione libèter dedit, cum nihil in meliores usus collocari possit, quàm quod ad rectè instituendam iuventutem, & à teneris annis ad pietatem imbuendam impenditur: Pastores autem etiam nulla remunerationis oblata mercede, officia sua in dirigenda hac schola, & in breui admonitione pro captu iuventutis facienda præstēt, ut suo exemplo alios ad imitationem inuident. Magistratus autem sæculares decet non ingratos esse erga eos, si diligētes sint, cum qui bene præfunt, duplici honore sint digni.

DE

CAPVT I.

NE diutius vt pia, ita prorsus necessaria seminariorum institutio à Concilio Trid. decreta differatur; Ordinatur & mandat Synodus prouincialis, vt, vbi hactenus illorum institutio facta non est, in proxima Synodo diocesana, aut aliàs cōmodiori tēpore, ita tamen, vt vltra sex menses nō differatur, Episcopi diocesani omnia & singula ad hanc rem opportuna & necessaria constituent, secundum eiusdem Concilij Trid. ordinationē: & prima futura Synodus diocesana non soluatur, donec certa erigendi seminarij ratio in singulis diocesis fuerit constituta.

CAPVT II

AT QVE ante omnia, quę ad instituentos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesiis destinata seminaria, sub Episcopi cura censeantur applicata.

DE VNIONIBVS.

VT beneficiorum vniones & Missarū reductiones aliquādo necessariae sunt, potissimū in eiusmodi casibus, quales in Concil. Trid. expressi sunt, tamen vt citra iustam

iustā cauſſam nō obſcurentur fundationes
per vniones aut reductiones nō legitimas;
Statuit Synod^o prouincialis quæ ſequūtur.

CAPVT I.

OMNES vniones perpetuæ, à quadra-
ginta annis citra factę ſeu cōceſſę, ſiue
in totū ſortitę ſint effectum, ſiue non, infra
ſex menſes à præſentis ſtatuti publicatione
Epifcopo aut eius Vicario ſeu Officiali ex-
hibeantur, vt ab ipſo examinentur, viſiten-
tur & approbentur, aut reprobentur.

CAPVT II.

MISSAS quoq. tenuiter fundatas, &
in beneficij titulū non erectas, ſtatuit
per Epifcopos, vocatis quorum intereſt, ad
proportionem quatuor, quinque, aut ſex
groſſorum Flandrię, prout attētis circum-
ſtantijs iudicauerint expedire; ſed non
vltra in ſingulas Miſſas reduci poſſe.

CAPVT III.

QUO ad beneficia certis Miſſis onerata,
ſi præter id, quod ex Miſſarū celebra-
tione poſſeſſor pro ſuſtentatione ſua habet,
nihil amplius emolumentum ex eodem be-
neficiatione groſſorum fructuum, aut
distributionum recipiat, ſimilis Miſſarum
redu-

64 DECRETA ET STATVTA
reductio fieri poterit. Qui verò alios fructus aut distributiones ex beneficiis, quæ obtinent, accipiunt, eorum in reductione facienda aut deneganda diligens consideratio habeatur; ita nimirum, vt si omnibus computatis honestè viuendi competentia rector beneficii habeat, reductio negetur; sin minus, pro discretione & prudentia Episcoporum, iuxta taxam præscriptâ fieri possit. In posterum verò nullæ nouæ foundationes Missarum infra dictâ taxam admittantur.

CAPVT IIII.

MINORA beneficia etiâ eiusdē Ecclesiæ sic vniantur, vt si nõ sufficiant ad honestum & tolerabilem victum, saltē ad titulum in promotione ad sacros Ordines requisitum possint sufficere.

DE ELOCATIONE & *conseruatione bonorum ecclesiasticorum.*

CAPVT I.

ELOCATIONES bonorum ecclesiasticorum, quæ anticipatis solutionibus fiunt, nullatenus successores obligēt, quocūq. priuilegio vel indulto fulciatur, sicut cap. II. sess. 25. Cōc. Trid. latius decernitur.

CA-

CAPVT II.

NVLLÆ locationes rerum ecclesiasticarum fiant vltra nouem annos sine obseruatione sollēnitatum, quæ de iure requiruntur in alienatione bonorū Ecclesiæ.

CAPVT III.

LOCATIONES autem infra tempus currentis arendæ nō prius renouentur, quàm vno anno quoad decimas; & quoad alia bona, ad summum triennio ante finem currentis arendæ; quodq̃. pro renouatione dictæ arendæ possessores beneficiorum nō recipiant arræ nomine vltra sex florenos: Collegia verò & monasteria nihil exigant supra consuetas pitācias, saluo in omnibus Episcopi moderamine: Locationes autem, quæ ad longum tēpus factæ sunt, & per Sedem apostolicā, aut Ordinariū cōfirmatæ, examinentur per Episcopū cum aliquo de Capitulo per Episcopum assumendo.

CAPVT IIII.

QUAMVIS longo rerum vsu apud oēs receptum sit, neminem ad possessionē alicuius beneficij admitti, nisi iureiurādo promittat bona sui beneficij fideliter cōseruare, & alienata pro virili recuperare: attamen multorū à suis beneficijs absentia aut negligentia plurima quotidie deperdi

E aut

aut obscurari experimur. Hinc Synodus
 puincialis omnibus & singulis beneficiatis
 mādāt, vt bonorū & reddituū ad beneficia
 per eos possessa spectantium specificationē
 in scriptis superiori ecclesiastico aut pastori
 cuiusque Ecclesiæ seu loci, in quo beneficia
 fundata sunt, infra trimestre post publica-
 tionē presentiu, sub pœna duorū floreno-
 rū exhibeant, & superior ex dictis specifica-
 tionibus, addita etiam specificatione bono-
 rum sui beneficij, vnū registrū in archiuis
 Ecclesiæ conseruandū fideliter cōficiat, atq.
 ipsius copiam authenticā Episcopo tradat.

CAPVT V.

LITTERAS verò originales, registra, &
 alia quæcūq. munimēta, quæ vetustate
 consumuntur, curent ijdē beneficiorū re-
 ctōres infra præfixū tēpus in authenticam
 formā trāssumi, eaq. transsumpta in quali-
 bet Ecclesia respectiuè sub tuta & fidei cu-
 stodia triū clauū (quarū vnā superior eccle-
 siasticus, aliam senior rector fabricę, & ter-
 tiā senior rector mensæ S. Spiritus habeat)
 cū alijs munimentis conseruētur; & si quid
 ex prædictis munimētis, pro creditorū asse-
 cutione leuari necessum sit, rectoribus be-
 neficiorum nō aliter tradatur, quàm sub re-
 cepisse, & promissione de restituendo.

CA-

CAPVT VI.

SI verò aliqua munimenta ex prædictis apud possessores beneficiorum, aut hæredes, aut executores eorum existant, infra dictum tempus trium mensium ad dictam custodiã deferant, & in ea recludi curent; quod si neglexerint, & eorum culpa vel negligẽtia aliquid perditum inueniatur, damnũ omne refarciẽt, & grauitè punientur. Quapropter mandat Synodus Archipresbyteris seu Decanis Christianitatũ, vt diligẽter huius statuti executioni inuigilẽt, litteras, manualia, & quęcũq. beneficiorum munimẽta, quę in domibus mortuarijs inuenerint, fideliter seruari, & ad custodiã prædictã transportari curent.

CAPVT VII.

QUIA frequenter bona Ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum, & aliorum piorum locorum pereunt, aut obscurantur continuata possessione longissimi temporis, in vna eademq. familia, sine vllò arendæ renouatæ documẽto; Synodus prouincialis volens etiam huic malo prouidere, mandat omnibus Prælatis, Capitulis, Pastoribus, & quorũcumque beneficiorum & locorum piorum rectoribus, vt tempore suprã statuto arẽdas bonorum suorum in scriptis renouẽt, cum expressa specificatione limitum, quatenus

E 2 fieri

68 DECRETA ET STATUTA
fieri potest, quodque arendas antiquas, in
archiuis prædictis, postquam plenariam so-
lutionem assecuti fuerint, deponant.

DE REGVLARIBVS

& Monialibus.

RELIGIOSORVM conuentus & vni-
uersa monasteria secundum regulam
sue professionis rectè instituta, id sunt in
populo Christiano, quod arces militum præ-
sidio bene instructæ in regione hostium in-
cursionibus exposita; ac proinde etiã totius
populi interest, vt quæ de monasteriorum
reformatione in Conc. Trid. copiose cõsti-
tuta sunt, executioni fideliter mādentur:
quod vt citra longiorem dilationẽ fiat, hæc
Synodus districtè præcipit quæ sequuntur.

CAPVT I.

IMPRIMIS autẽ vt substantialia vota
in omnibus cœnobijs, tam virorum quàm
mulierum, veraciter obseruentur, pluri-
mum conferet, si ea auferantur, quæ pro-
prietati totius religionis perniciosè pesti oc-
casionem & fomenta subministrant. Præci-
pit ergo hæc Synodus, vt victus, vestitus, ce-
teraq. vitæ subsidia singulis ex cõmuni pro
necessitate indigentia, & monasterij facul-
tatibus subministrẽtur, non in pecunijs, sed
in

in specie rerum : Pensiones autem vitales, aut redditus perpetuos nulli permittatur recipere, neque liceat eis ratione officiorum vel ministeriorum pecuniâ corradere, aut conseruare, etiam si in pios vsus conuertere velint ; sed omnia in communem vsum conuertantur.

CAPVT II.

DEINDE vt vitæ puritas sit integrior, introitus mulierum à virorum cœnobijs penitus excludatur, nec in claustrum eis vllus sit aditus, nisi de expresso superioris consensu, & in caussis planè necessarijs.

CAPVT III.

HOSPITES in virorum monasterijs iuxta regulam excipiantur in mensa Abbatis, Præpositi, vel Prioris, vel alio honesto loco; cui præficiatur monachus à superiori nominandus, qui eos benigne excipiat, maxime religiosorum cōsanguineos, aduocatis ijs, quorū caussa venerint: Sit tamen mēsa frugalis, viteturq. prorsus ebrietas & potationes ad æquales haustus; sed nec protrahatur refectio vltra sesqui horam, nec desit sacra lectio. Ad dormitorium autē se conferant vespertino tempore ante horā nonam, qui hospitibus adfuerunt.

QUOD de claufura in monialium cœnobijs vel reſtituēda, vel confirmāda, tam ſeriò in Concilio Trid. conſtitutū eſt, vt nihil ferè religioſius cōmendetur Epiſcopis, nihil etiā magis formidāda cōminatione præcipiatur, hæc Synodus citra morā ex decreto inchoandū, & executioni mādandum duxit, ab excluſione omniū cuiuſcumq. generis, ordinis, aut ſtatus ſint, ſiue eccleſiaſtici, ſiue ſæculares, iuxta formā, & ſub pœnis in eodē Concil. comprehenſis.

CAPVT V.

HOSPITALITATI in monaſterijs ſanctimonialiū deputetur cōueniens locus, vbi amici, & potiffimū conſanguinei monialium decenter & honeſtè, frugaliter tamē excipiantur: Sed ſit locus ille ſic ſecluſus à clauſtro, vt in eum non pateat vlli monialiū, imò ne Abbatiffæ quidē, vltior introitus, quàm vſq. ad cancellos, per quos colloquia cum amicis haberi poterunt.

CAPVT VI.

SED & hoc in vtriſq. tam virorū quàm monialium cœnobijs diligēter obſeruetur, vt ad diuinū officiū ſimul conueniāt & collaborent, in eodem reſectorio omnes comedant, & in eodem dormitorio cubēt,
niſi

nisi quos ætas aut infirmitas, vel aliud legitimum excuset impedimentū. Ad dormitoriū se recipiant mox post Completoriū, & sic claudatur, vt nemo inde exire possit sine consensu superioris.

CAPVT VII.

QUOD ad libertatē professionis Deo dicandarū virginum de examine per Episcopū faciēdo vtiliter admodū ordinauit Conc. Trid. ca. 17. sess. 25. districtissimè, & sub pœnis ibidē expressis seruetur. Caueatur aut diligēter & seriò, ne pactionibus illicitis, aut simoniæ vitio obnoxiiis sacræ religionis professio contaminetur; nec vlli omnino in mulierum] monasterijs profiteri liceat, etiam examine iam facto, nisi sollemniter & verbo expresso; idq. in manu professionem recipiendi potestatem habētis: & si quis non habens ad id legitimam potestatem, professionem recipere attenta-uerit, secundum Canones puniatur.

CAPVT VIII.

ET si vestis nō adferat sanctitatē, non tamē sine graui causā à Patribus semper studiosè curatū fuit, vt religiosis eiusdē ordinis & regulæ vniformis esset etiam exterior habitus, quem Canones sine legitima causā, absq. periculo censurarū, ne ad breue quidem tempus, permittunt deponi.

HANC concordem Patrum religiosorum sententiam secuta Synodus provincialis ordinat & mandat Abbatibus, Præpositis & alijs religiosorū superioribus vniuersis, vt citra dilationem inter se ineāt commodā rationem restituendæ conformitatis in suo quisq. ordine, nō tantum in habitu, sed etiā in diuino cultu & ritibus agēdi; & quantum fieri potest in ceteris omnibus monasticæ vitæ exercitijs; ac nullo modo patiātur sic deformari religionis habitum, vt nō sit certum & notorium indicium sui ordinis. Neq. sic occultari aut trāsformari, vt religiosi, dum foras prodeunt, à sæcularibus vix discernantur.

CAPVT X.

SI autem Abbates, Præpositi, & alij superiores regularium, ista, vel non curēt, vel negligenter differant, ab Episcopis moneantur; & si moniti non pareant, Episcopi in Abbatijs & præposituris sibi subiectis, ordinaria in alijs apostolica auctoritate negligentiam suppleant.

CAPVT XI.

HÆC autem sic constituta sint, vt ad fideliorē obseruationē eorum, quæ in Concil. Trid. ordinata sunt, pertineant. Quod

Quòd si fortè (licet meliora speret Synodus) moniales alicubi ita inobedientes, aut refractariæ sint, vt supradictis ordinationibus pertinaciter resistent, aut parère recusent, nulla ibi vel vestiatur, vel ad professionem admittatur, donec ad obedientiã veniant; & contra rebelles procedatur iuxta decreta Concilij Tridentini.

DE LITTERIS APOSTOLICIS

Et Indicibus delegatis.

CAPVT I.

SYNODVS provincialis Mechliniensis mandat, vt dispensationes ad incõpatibilia beneficia, per illos qui ea obtinēt, infra trimestre à die publicationis huius Concilij Episcopis præsententur examinandæ, sub pœna in cõstitutione Gregorij decimi expressa, ad quã se refert Concil. Trid.

CAPVT II.

INHÆRENDO quoq. ordinationi Concil. Trid. de designandis in singulis Concilijs provincialibus aliquot personis pro iudicibus delegatis, de consilio Reuerendissimorum Patrum Episcoporum provincie Mechliniensis, Statuit & declarat præsentì decreto infra scriptas personas aptas esse, & iuxta constitutionem Bonifacij octavi idoneas,

E s neas,

neas, ut ipsis, præter Ordinarios locorum, posthac causæ Ecclesiæ & spirituales, ac ad forū ecclesiasticū pertinētes in partibus delegandæ, à sua Sanctitate cōmittantur. Quorum personarum nomina, cognomina & qualitates decernit eadē Synodus in hunc finē ad suam Sanctitatē transmitti debere.

IN Archiepiscopatu Mechliniensi pro idoneis nominati & designati sunt, *D. Rumoldus Vergheest, V. I. Licentiatus, & Ecclesiæ metropolitanae Decanus; D. Renobertus de Malpas, V. I. Doctor, eiusdem Ecclesiæ Cantor & Canonicus; D. Aegidius Mermans, Iurium Licentiatus, & prædictæ Ecclesiæ Canonicus. Louanij, Reuerendus Pater D. Ioānes Hanterus, Abbas Vlierbacensis; Reuerendus Pater D. Carolus vander Lindē, Abbas Parcensis; Reuerendus Pater D. Ioannes vander Lindē, Abbas sanctæ Gertrudis. Bruxellæ, D. Maximilianus Morillon, Iurium Licentiatus, Archidiaconus Ecclesiæ metropolitanae Mechliniensis, & Reuerendiss. Archiepiscopi nostri Vicarius generalis; D. Laurentius Sterck, Cantor & Canonicus Ecclesiæ collegiate Bruxellensis.*

IN Episcopatu Antuerpien. *D. ac M. Rogerus à taxis, I. V. Licentiatus, Decanus Ecclesiæ cathedra-*

cathedralis, & Officialis; Reuerendus Pater D. Guillelmus de Greue, Abbas monasterij S. Mi-chaëlis Antuerpië. D. Cornelius Cornelij, Cantor eiusdem cathedralis Ecclesiæ; D. Godefridus Vensels, I. V. Doctor, & Canonicus eiusdem Eccl. Franciscus Doncker Canonicus & Scholaster eiusdem Ecclesiæ, sacræ Theologiæ Bacalaurius.

IN Episcopatu Gandensi, *D. ac M. Marcus Sterck, Ecclesiæ cathedralis Gandensis Decanus; D. Clemens Crabeels, S. Theol. Licentiatus, & eiusdē Ecclesiæ Archidiaconus; D. Andreas Zutter, I. V. Doctor; & D. ac M. Henricus Eydeghem, Ecclesiæ collegiatæ sanctæ Pharaïldis Decanus.*

IN Episcopatu Buscoducensi, *D. ac M. Lucas Dielen, V. I. Licentiatus, & Ecclesiæ cathedralis Decanus; Reuerendus Pater D.*

Abbas monasterij Bernensis; Ioannes Typoots V. I. Licentiatus, Canonicus dictæ cathedralis Ecclesiæ, & Officialis; Et Petrus Coolem, eiusdem Ecclesiæ cathedralis Canonicus; M. Henricus Verrepæus, collegiatæ Eccle. Bekēsis Decanus.

IN Episcopatu Brugensi, *D. ac M. Nicolaus de Heere, V. I. Licentiatus, & cathedralis Ecclesiæ Brugensis Decanus; Reuerendus pater D. Petrus Belchier, monasterij de Eeckhout Abbas; D. Iacobus Eckius, V. I. Licentiatus, eiusdē Ecclesiæ Archi-*

*Archidiaconus; D. Iacobus Pamele, S. Theologie
Licentiatus, & dictæ Ecclesiæ Canonicus.*

IN Episcopatu Yprensi, *D. Ioannes Snick
Ecclesiæ cathedralis Decanus; Reuerendus D.
Hieronymus à Grimberge, monasterij S. VVin-
noci Abbas; D. Nicasius Ghrysel V. I. Licētia-
tus, & eiusdem Ecclesiæ cathedralis Archipres-
byter; Reuerendus D. Matthæus Moerman cœ-
nobij de Vormezele Præpositus; D. Ioannes à lōga
cruce, Præpositus collegiæ Ecclesiæ sancti Petri,
oppidi Castletensis; ac D. Godefridus Laureyns,
eiusdem Ecclesiæ Decanus.*

IN Episcopatu Ruremōd. *Magister Theo-
doricus Haen, Decanus Ecclesiæ cathedralis Ru-
remond. M. Albertus Daxius, Iuris Canonici
Licent. ac Ecclesiæ Neomagensis Præpositus;
M. Stephanus Heidanus Ecclesiæ Neomag. Scho-
lasticus; D. Guillelmus VVerdt, Canonicus
dictæ Ecclesiæ cathedralis.*

SI verò quempiam ex prænominatis ante
proximā Synodum prouincialē aut dice-
cesanum ex hac vita discedere contigerit;
Episcopus cum cōsilio Capituli, alium vsq.
ad proximam Synodum substituet; quam
substitutionem Episcopus quoque ad sum-
mum Romanum Pontificem transmitti
curabit.

DE

QUONIAM vsura Iure diuino & canonico, omnibus Christianis sub pœna peccati mortalis interdicitur, neque faciēda sunt mala, vt eueniant bona; Synodus statuit & ordinat, ne quis tutor aut curator sub prætectu augmentādi patrimonij pupillorū, aut sub eorum curatela existentium, pecunias illorum sub certo lucro singulis annis vltra fortē recipiēdo mutuo dent, re-tenta facultate repetēdæ sortis, quando ad maiorem ætatem peruenerint, aut matrimonium contraxerint, aut aliàs ad illorum voluntatem & arbitriū declarando omnes huiusmodi contractus vsurarios, & contra, vt præmittitur, mutuantes, tanquam cōtra vsurarios, ad pœnas iuris procedendum.

DE VISITATIONIBVS.

QUÆ de Episcoporum visitatione S. Synodus Tridēt. statuit & ordinauit, ea omnia Synodus prouincialis Mechliniē sis à visitoribus quibuscumque fideliter obseruari præcipit.

CAPVT I.

CAVEANT Episcopi, ne occasione visitationis, siue per se, siue per vicarios suos, cuiq̃ graues & onerosi existant, sed vi-
ctuali-

78 DECRETA ET STATUTA
ctualibus, quæ sibi ac suis frugaliter & moderate pro tēporis necessitate, & visitandorum qualitate ministrabuntur, cōtenti sint; relicta tamen his, qui antiquitus taxam habēt, optione subministrandorum victualiū, aut soluendæ taxæ iuxta decretū Concilij Trid. vbi autem taxa non inuenitur, seruetur apud eos iuris communis dispositio.

CAPVT II.

DECANI Christianitatis visitare debeant, vbiq. etiā vbi hætenus non visitarunt, & subsidia visitationis, vbi hætenus non fuerunt, Episcopi iudicio constituentur; & si quid immoderatum alicubi fuerit, eiusdem iudicio moderetur.

ET si alia sint, quæ reformatione opus habeāt, tamen cū nō omnia eodē tempore fieri possint, & quædam in Concilio diœcesano commodius peragantur, vt de reparatione Ecclesiarum, de emolumentis penorum, & lucris ex venditione vinorum, non nisi in pium vsum conuertendis, post deductos sumptus, similiter de non onerandis illis, qui ad beneficij possessionem admittantur, solutione iurium possessionis, priusquam ad perceptionem suorum fructuum peruenerint, & id genus alijs; Episcopi in proxima diœcesana Synodo statuunt

tuant pro æquitate. Interim mādāt eadem
 prouincialis Synodus, vt omnia & singula
 supradicta, & imprimis quæ in sacro Con-
 cil. Trident. decreta & statuta sunt, inuio-
 labiliter obseruentur, sub pœnis in ijsdem
 contentis; Submittens se suaq. omnia be-
 neplacito sanctæ Sedis Apostolicæ: quam
 humillimè rogat, vt eadem, quò meliorem
 habeant progressum, sua auctoritate robo-
 rare dignetur. Actum Mechliniæ, Anno D.
 millesimo, quingentesimo, septuagesimo,
 Mensis Iulij die decimaquarta.

SIC SVBSIGNATVM.

*Martinus Rythouius Episcopus Yprensis, Præses huius
 Concilij, subscripsi.*

Franciscus Sonnius Episcopus Antvverp. subscripsi.

Vilhel. Damasi Lindanus Episcopus Ruremond. subsc.

Cornelius Iansenius Episcopus Gandauen. subscripsi.

Remigius Druitius Episcopus Brugensis, subscripsi.

Laurentius Metsius Episcopus Buscoducen. subscripsi.

*Maximilianus Morillon Vicarius generalis Illustriss. &
 Reuerend. D. Cardinalis Granuellani Archiepiscopi
 Mechliniensis, eius nomine subscripsi.*

Et sic scriptum inferius:

*Acta & publicata fuerunt hæc decreta per me Antonium
 Robijn Scribam iuratū Concilij prouincialis Mechlinien.
 die decima quinta mensis Iulij anni xv^o. lxx.*

Et signatum Per me Antonium Robijn.

Et in eodem signo sic scriptum: Sustine & abstine.

Et inferius sic scriptum & signatum,

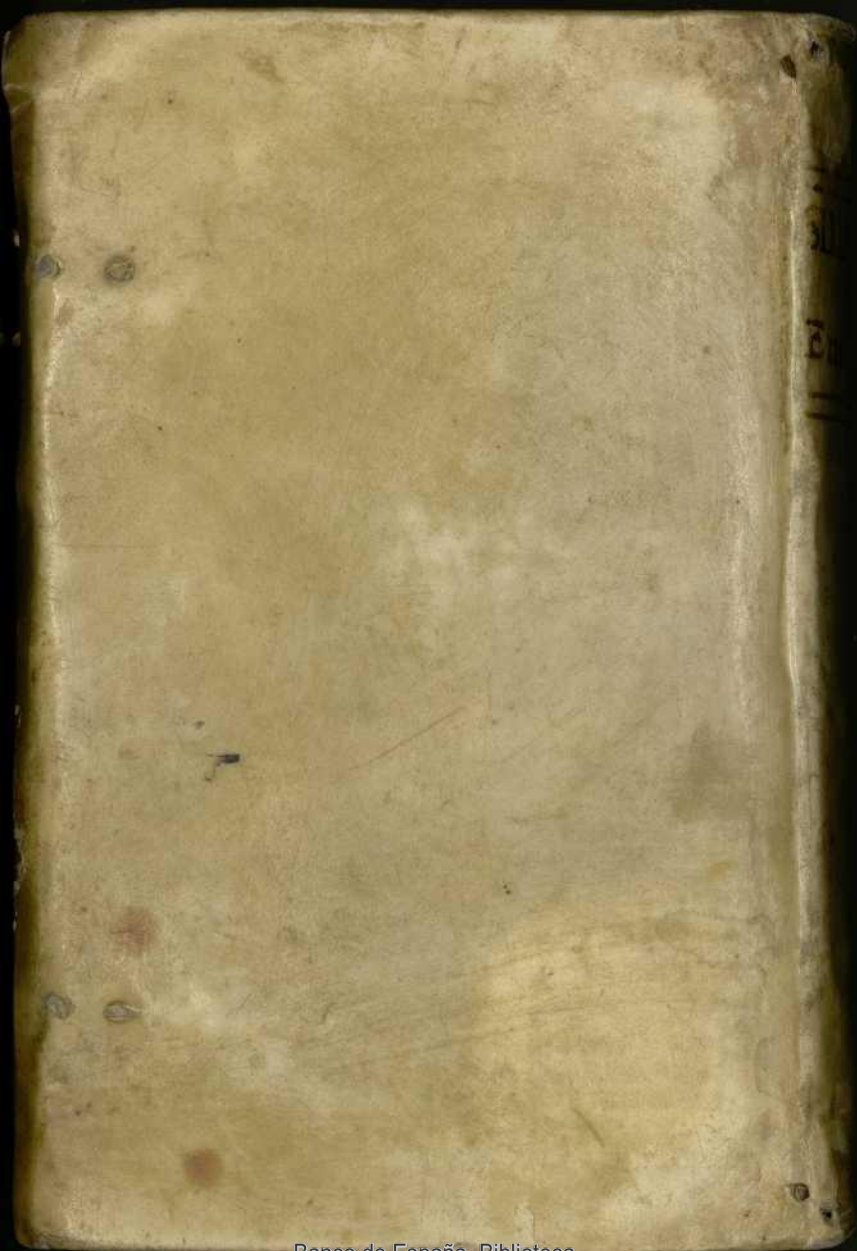
Similiter per me Philippum Boestium, Scribam & Secretariū.

EXCVDEBAT CHRISTOPHORVS
PLANTINVS TYPOGRAPHVS
REGIVS. ANNO. D. M. D. LXX.
XV. KALEND. IANVARII.

Æstimat. tribus grossis Fland. cum dimidio.

1118-60-62

611 LANCA

Enchiridi

